

“Hoe sluit jullie curriculum aan bij de leerlingpopulatie?”

EEN VRAAG DIE STEEDS VAKER KLINKT TIJDENS INSPECTIEBEZOEKEN.

Tot voor kort bleef een essentieel onderdeel van het onderwijs relatief buiten beeld bij het toezicht: het lesaanbod zelf. De kern van wat er dagelijks in de klas gebeurt. Met de introductie van standaard OPO is daar verandering in gekomen. De inspectie kijkt nadrukkelijker naar het curriculum van taal, rekenen en burgerschap en stelt daarbij een fundamentele vraag:

“sluit dit aanbod aan bij de leerlingen die hier onderwijs volgen?”

Van impliciet naar expliciet

Jarenlang lag de focus in toezicht vooral op randvoorwaarden, resultaten en processen. Het curriculum was er wel, maar werd zelden expliciet onderzocht. Dat is nu anders. Met OPO komt het beredeneerd aanbod centraal te staan: bewuste keuzes over **wat** je aanbiedt, **waarom**, en voor **wie**. Dat werd al eerder zichtbaar bij de invoering van de wet op burgerschap: juist daar klonk in veel teams de reflexmatige vraag naar een methode, omdat expliciet maken wat je aanbiedt en waarom ineens onontkoombaar werd.

En juist daar wringt het bij veel scholen.

Basisvaardigheden

slo/

METHODES SLUITEN VRIJWEL NOOIT AAN BIJ DE LEERLINGPOPULATIE

De verleiding van de methode

In Nederland werken we veel met lesmethodes. Dat is begrijpelijk. Methodes bieden houvast en gemak: kerndoelen zijn vertaald naar leerlijnen per leerjaar, leerdoelen zijn uitgewerkt en gekoppeld aan lessen, activiteiten en toetsen. Alles netjes verpakt in boeken en digitale omgevingen. Wat vaak onderbelicht blijft, is dat methodes óók keuzes maken. Niet alles kan erin. Veertig lesweken zijn simpelweg te kort om alle mogelijke accenten te leggen. Elke methode is dus een selectie. En die selectie is niet per definitie afgestemd op jouw leerlingpopulatie. Zolang de methode het vertrekpunt is, blijft die afstemming impliciet. Met de komst van OPO werd dit expliciet.

Basisvaardigheden als vergrootglas

Bij de standaard basisvaardigheden, taal, rekenen en burgerschap, kijkt de inspectie nadrukkelijk naar het beredeneerde aanbod. Niet alleen: wat gebruiken jullie? maar vooral: waarom dit aanbod, voor deze leerlingen?

Dat maakt de vraag naar aansluiting onvermijdelijk. En ik zie in de praktijk dat die vraag scholen aan het denken zet. Soms zelfs aan het twijfelen.

Zijn we verleerd om zelf na te denken over ons aanbod?

Terug naar de basis: wie zijn onze leerlingen?

De eerste stap is eigenlijk heel logisch, maar blijkt in de praktijk spannend: breng de leerlingpopulatie goed in beeld. Wie zitten er in onze school? Wat hebben zij nodig om tot leren te komen? Waar liggen extra ondersteuningsvragen, waar juist verrijkingkansen?

Van daaruit volgt pas de tweede stap: bepalen hoe het curriculum daarop aansluit. En waar bijsturing nodig is.

Het curriculaire spinnenweb van SLO kan hierbij helpen. Het dwingt tot samenhangend denken over doelen, inhoud, leeractiviteiten, rol van de leraar, leermiddelen, tijd en toetsing. Niet als afvinklijst, maar als denkraam.

Minder volgen, meer kiezen

OPO vraagt geen perfect curriculum. Het vraagt om beredeneerde keuzes. Om eigenaarschap. Om het lef om niet alleen te volgen wat een methode aanbiedt, maar te onderbouwen waarom dat aanbod passend is of waar je bewust afwijkt.

Misschien is dat wel de grootste verandering: niet het oordeel van de inspectie, maar het gesprek dat scholen weer voeren over hun onderwijs. Over de kern. En dat gesprek begint niet bij de methode, maar bij de leerling.